UUTISET

Ei näy sellaista aikaa, jolloin erikoissairaanhoidon menot vähenisivät. Siksi perusterveydenhoitoa pitäisi vahvistaa. **SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERI PAULA RISIKKO**

Keskusta: Hallitus pelottelee liitoksilla

Hallituspuolueiden kovasta painostuksesta huolimatta suurten kaupunkiseutujen kehyskunnilla ei ole pelättävää, arvioi joukko keskustan kansanedustajia. Kunnat voivat tehdä päätöksensä kuntaliitoksesta vapaaehtoisesti ja oman harkintansa mukaisesti.

Kansanedustaja **Tapani Tölli** sanoo, että hallitus ei ehdi päättämään yhdestäkään pakkoliitoksesta tämän vaalikauden aikana. Töllin mukaan hallituksella loppuu aika.

Arvioi perustuu kirjalliseen kysymykseen saatuun vastaukseen. Kuntaministeri **Henna Virkkusen** (kok.) mukaan lakiesitys suurten kaupunkiseutujen kehyskuntien pakkoliitoksista annetaan eduskunnalle tulevan talven aikana.

”Pakkoliitostoimivallan” käytön punninta voisi kuitenkin alkaa vasta kuntarakennelaissa kunnille asetetun selvitysvelvollisuuden takarajan jälkeen.

Puolestaan kuntarakennelaki on kytkeytynyt myös sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen. Kun sote-laki on hyväksytty, kunnille on annettava vielä tämän jälkeen kuusi kuukautta aika laatia kuntaliitosselvitys ja ottaa siihen kantaa.

Keskustassa arvioidaan, että hallitus voisi käynnistää kehyskuntiin kohdistuvan pakkoliitosprosessin aikaisintaan vasta vuoden 2014 lopussa.

”Käytännössä se on mahdotonta, koska prosessi ajoittuisi seuraavien eduskuntavaalien kynnykselle”, kuuluu arvio.

Keskustan mielestä hallituksen pitäisi tunnustaa tosiasiat ja keskeyttää umpikujaan ajautuneet kunta- ja sote-uudistukset.

JANNE IMPIÖ

EKP laski ohjauskoron ennätysalas

Euroopan keskuspankki on laskenut ohjauskorkoaan yllättäen 0,25 prosenttiin. Taso on ennätyksellisen alhainen.

Korko oli pysynyt 0,5 prosentissa toukokuusta asti.

EKP:n tehtävänä on pitää euroalueen inflaatio hieman alle 2 prosentissa. Lokakuussa inflaatio putosi 0,7 prosenttiin, mikä on ruokkinut euroalueella pelkoja deflaatiosta. Rahan arvon nousu on omiaan pysäyttämään talouden pyörät.

EKP:n korkopäätökset heijastuvat myös asuntolainojen viitekorkoina käytettäviin euriboreihin.

MT-STT

Ruoka.net tuo ruuat kotiin ilmaiseksi

Suomen ainoa valtakunnallinen verkkoruokakauppa Ruoka.net aloittaa maanantaina ilmaiset ruokatoimitukset 2,1 miljoonaan talouteen. Tuotteet tulevat Metro-tukusta. Jakelijana toimii Itella.

”Elintarvikkeet ja päivittäistavarat myydään Ruoka.netissä jopa halvemmalla kuin tavallisissa marketeissa”, mainostaa Ruoka.net-kauppias **Jyri Stenberg**.

MT

Risikko puolustaa kuntien palveluja

Kunnan pitää järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut. Osa niiden tuottamisesta voidaan ulkoistaa, mutta ei mitään toimialaa kokonaan, katsoo ministeri Paula Risikko. Lisäksi palveluiden tulee kattaa koko maa.

MARKKU VUORIKARI

Säästää pitäisi, mutta se ei ole helppoa. Ministeri Paula Risikko antaisi kuntien toteuttaa vapaammin lakisääteisiä tehtäviä, mutta ei tinkisi henkilöstömitoituksista eikä pätevyysvaatimuksista. ”Yksi kohta ovat esimerkiksi palveluasumisen neliöt. Ei kunnilla ole varaa uusia kaikkia vessoja.”

Sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikon** (kok.) mielestä kunnan tulisi pitää kiinni omasta palvelutuotannostaan ja käyttää ostopalveluja vain täydennyksenä.

”Kunnalla pitää olla sosiaali- ja terveydenhuollon piuhat käsissään”, Risikko sanoo MT:n haastattelussa.

”Yksityisiä palveluja ja esimerkiksi keikkalääkäreitä voidaan käyttää erikoisosaamisen ostamiseen tai täydentämään omaa tuotantoa, mutta laaja ulkoistaminen tarkoittaa yleensä sitä, että ollaan selkä seinää vasten. Se on aina huono tilanne ja useimmiten myös maksaa paljon.”

Yhtään kokonaista toimialaa ei pitäisi luovuttaa ulkopuolisten hoidettavaksi.

”En kannata missään nimessä kokonaisten sektorien ulkoistamista. Kunnilla pitää olla omaa palveluntuotantoa. Kun kunta pitää kaikki piuhat käsissään, se katsoo, että kokonaisuus pelaa ihmisen kannalta.”

Esimerkiksi lastensuojelussa lapsen asioiden hoitaminen edellyttää yhteistyötä perheen, koulun, neuvolan ja harrastusten kanssa.

Ministerin kanta kuulostaa maltilliselta, sillä kokoomukseen yhdistetään usein pidäkkeetön suhtautuminen palvelujen yksityistämiseen.

Risikon arvion mukaan yksityiset yritykset ja järjestöt vastaavat jatkossakin noin neljänneksestä palveluista.

”Palveluseteleitä voi käyttää, mutta senkin pitää olla hallittua ja lähteä asiakkaan tarpeista, kuten odotusaikojen lyhentämisestä.”

Erikoishoito ei halpene

Sote-uudistus tähtää juuri siihen, että kunta säilyy vahvana ja peruspalvelut pelaavat, Risikko sanoo. Hallitus perustelee tätä muun muassa sillä, että 80 prosenttia suomalaisista asuu seudulla, jossa lääkäriin jonotetaan yli kaksi viikkoa.

Risikon ministeriöllä on 194 tehtävää ja 524 velvoitetta. Sote-uudistuksen suurinta antia ovat olleet raportit ja mietinnöt.

Kriitikot vastaavat, että tämä väki asuu kaupungeissa, eikä keskittäminen siis toimi.

Yksi ongelma on raha, jota perusterveydenhoitoon on liian vähän. Erikoissairaanhoito vie koko potista kaksi kolmasosaa, koska hoidot, välineet ja osaajat ovat kallistuneet.

”Tulevaisuudessa ei näy sellaista aikaa, jolloin erikoissairaanhoidon menot vähenisivät. Siksi perusterveydenhoitoa pitäisi vahvistaa. Terveyskeskuksiin ollaan tyytyväisiä, kun sinne päästään.”

Kunnista yritetäänkin säästää nyt muilla keinoin.

Esimerkiksi osatyökykyisiä yritetään saada töihin. Nykyisin 260 000 työkyvyttömyyseläkeläisestä joka kymmenes katsotaan nyt osatyökykyiseksi. Kokeiluja on meneillään yrityksissä.

> Minä ainakin haluan pitää koko Suomen asuttuna, koska olen pienen kylän kasvatti.«
>
> **PAULA RISIKKO**

Palvelut koko maahan

Ollaanko julkisen talouden rahapulassa jo siinä pisteessä, että ihminen joutuu valitsemaan asuinpaikan ja palveluiden väliltä?

”Perheiden pitää voida valita itselleen paras asuinpaikka. Minä ainakin haluan pitää koko Suomen asuttuna, koska olen pienen kylän kasvatti”, Risikko sanoo.

”Lähipalveluista pitää kirjata lakiin jotakin, mutta ei kilometrimääriä. Palveluverkoston pitää olla riittävä, mutta jotkut hoidot vaativat keskittämistä.

Risikon mielestä terveydenhuollon asiantuntijuuden pitää olla lähellä ihmistä.

”Sen ei tarvitse olla pömpeli, vaan se voi liikkua pyörilläkin. Lähipalveluista on huolehdittava hallintomallista riippumatta, mutta se vaatii seinien lisäksi henkilöstöä ja laitteita. Ei sellaisella terveyskeskuksella, jossa on vain ’kaksi kättä ja Black&Decker’, tee mitään.”

Köyhä kuolee aiemmin

Suomessa eri tuloryhmien eliniänodotteet ovat revenneet Euroopan leveimmiksi: yli kymmeneen vuoteen.

Kuilu selittyy köyhyydellä ja koulutuksella, ei esimerkiksi asuinpaikalla.

STM yrittää puuttua tähän terveyserojen kaventamisohjelmalla.

”Sen mukaan pitää vähentää köyhyyttä, panostaa koulutukseen, valistaa ja ottaa puheeksi. Vaikka ihminen tulisi hoidattamaan kurkkukipuansa, pitäisi kysyä myös, onko hän liikkunut. En lähtisi ylipäätään keppi- vaan kannustepolitiikkaan.”

Tehokas kannuste olisi verotus, mutta siihen ei nyt ole varaa. Esimerkiksi terveysvaikutteiset elintarvikkeet eivät saisi Risikon mielestä maksaa enemmän kuin muut, vaan kaikilla pitäisi olla varaa niihin.

Normimallia Ruotsista

Risikko kävi tällä viikolla tutustumassa Ruotsin sote-malliin. Tuomisina oli idea, että lonkkamurtuman saanut vanhus vietäisiin ensiavun sijasta suoraan sairaalan osastolle.

Toinen huomio oli valtion tarkka ohjeistus kunnan ostopalveluihin.

”Siellä on todella tarkkaan normitettu, millä ehdoilla ulkoistettua palvelua tarjoava taho saa toimia tai mitä ostajan pitää ottaa huomioon. Sitä varten oli 500-sivuinen protokolla!”

Suomessa hallitus pyrkii purkamaan sääntelyä.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Hallitus vakuuttaa: Sote ei ole solmussa

Hallituksen mukaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistus etenee suunnitellussa muodossa eikä hallitus rakoile, peruspalveluministeri **Susanna Huovinen** (sd.) vakuuttaa.

Sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikko** (kok.) arvioi hiljattain julkisuudessa, ettei hallituksen sote-uudistus välttämättä toteudu ehdotetussa muodossa. Lausunto herätti ihmetystä, sillä hankkeesta vastaa hallituksessa Susanna Huovinen.

Keskiviikkona Risikko vakuutti MT:n haastattelussa, ettei sote ole solmussa. ”Ei tämä ole mitenkään sekaisin. Lakityöryhmä arvioi kuntien lausunnot ja mahdolliset perustuslakiin liittyvät asiat. Työ jatkuu.”

Risikosta siinäkään ei ole mitään ihmeellistä, että sote-uudistusta ovat ruotineet ja epäilleet niin oikeusoppineet kuin perustuslakivaliokuntakin.

”Se ei ole missään nimessä erikoista, sehän on hyvä vaan. Ainahan lait arvioidaan perustuslain näkökulmasta.”

Myös pääministeri **Jyrki Kataisen** (kok.) mukaan hallituksella on yhteinen näkemys soten etenemisestä. Hallitus tekee asiasta linjauksen lähiviikkoina.

Oppositio mukana

Hallitus koettaa saada otetta sote-uudistukseensa sovittamalla yhteen esillä olleita malleja ja kantoja.

Erityisesti luupin alla ovat kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja **Petteri Orpon** viimekeväisen työryhmän aikaansaannos sekä keskustan malli.

Keskustan maakuntamallia ja hallituksen mallia yhdistää muun muassa perus- ja erikoissairaanhoidon tiivistäminen. Keskusta sen sijaan epäilee hallituksen vastuukuntamallia ja painottaa kuntien asemaa.

”Neuvotteluja opposition kanssa on käyty ja ne jatkuvat”, Risikko sanoi torstaina MT:lle.

Neuvottelukumppaneina ovat sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäsen **Hanna Mäntylä** (ps.) ja puheenjohtaja **Juha Rehula** (kesk.).

Rehula on kannattanut Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mallia, jossa raha seuraisi potilasta, potilas voisi valita hoitopaikkansa ja yksityiset ja julkiset palvelutuottajat olisivat samalla viivalla.

Sekä keskusta että THL karsisivat palveluiden järjestäjät enintään 20:een.

Kokoomuslainen valtiovarainvaliokunnan sosiaali- ja terveysjaoston puheenjohtaja **Sari Sarkomaa** on ollut ilahtunut Rehulan näkemyksistä.

EIJA MANSIKKAMÄKI

Koti- ja vapaa-ajantapaturmia halutaan vähentää

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmissa kuolee Suomessa vuosittain noin 2 500 henkilöä. Näiden tapaturmien ehkäisemiseksi on valmistunut uusi, sosiaali- ja terveysministeriön hallinnoima, vuoteen 2020 jatkuva tavoiteohjelma.

Tapaturmat ovat suomalaisten neljänneksi yleisin kuolinsyy. Vuosittain noin 2 800 suomalaista kuolee tapaturmaisesti. EU:ssa Suomen tapaturmakuolleisuus on neljänneksi korkein.

Tapaturmakuolemista lähes 90 prosenttia ja vammaan johtavista tapaturmista yli 70 prosenttia sattuu kotona ja vapaa-ajalla. Näiden tapaturmien vuosittaisiksi kokonaiskustannuksiksi on arvioitu yli miljardi euroa.

Yleisin tapaturmatyyppi ovat kaatumiset ja putoamiset. Kaatumistapaturman seurauksena vuosittain kuolee noin 1 200 suomalaista.

Vajaa kolmannes kuolemaan johtaneista tapaturmista sattuu alkoholin vaikutuksen alaisena. Viikonloppuöinä jopa puolet päivystykseen tulevista tapaturmapotilaista on päihtyneitä.

Ohjelmassa esitetään myös muun muassa, että kaikkiin iäkkäiden asumiseen liittyviin palveluihin liitetään kaatumisvaaran arviointi.

MT

Oikaisu

Maataloustuottajain yhdistysten

SYYSKOKOUKSET

pidetään 11.11.–17.11.2013

maataloustuottajaliitoittain seuraavasti

HÄME

Sysmä 12.11. **klo 19:00** Sysmän säästöpankin kokoushuone, **kahvi 18:30.**

Kokouksissa käsitellään maataloustuottajain yhdistysten sääntöjen 10 §:n 2 momentissa mainitut asiat; mm. hyväksytään toimintasuunnitelma ja talousarvio sekä vahvistetaan jäsenmaksut vuodelle 2014. Kokouksissa toimitetaan yhdistysten johtokunnan tarvittavien jäsenten sekä muiden edustajien vaali eri tehtäviin.

Maataloustuottajain yhdistysten johtokunnat

MTK

Kela lupaa ottaa kunnilta omaishoidon tuen hoitoonsa

Kansaneläkelaitoksessa ollaan valmiita hoitamaan omaishoidon tuen maksatukset.

Kelan pääjohtaja **Liisa Hyssälä** aistii, että poliittinen vastustus omaishoidon siirtoa vastaan on vähentynyt.

Tällä hetkellä kunnat maksavat omaishoidon tuet.

Kun kuntien talous on kuralla, poliitikot tukevat omaishoidon siirtoa Kelalle nykyistä innokkaammin.

”Kuntien tehtävien karsiminen tietää uusia tehtäviä meille”, Hyssälä arvioi.

Hallitus tavoittelee kuntien tehtävien karsimista miljardilla eurolla.

Seuraavalle hallitukselle valmistellaan

Omaishoidon tuesta tarvitaan poliittisia päätöksiä. Hyssälä arvioi, että asiassa ei tapahdu mitään vielä tällä vaalikaudella.

Siirto Kelalle ei sisälly pääministeri **Jyrki Kataisen** (kok.) hallituksen ohjelmaan. Ohjelmassa listataan kahdeksankohtainen kehittämisohjelma.

> Kuntien tehtävien karsiminen tietää uusia tehtäviä Kelalle.«
>
> **LIISA HYSSÄLÄ**

Ylijohtaja **Ellen Aaltonen** johtaa valmisteluryhmää, jonka ex-peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardson** (sd.) asetti kaksi vuotta sitten.

”Uutta lakia omaishoidosta hallitusohjelma ei varsinaisesti lupaa”, Guzenina-Richardson saatteli silloin.

Kela voisi ottaa muitakin kuntien töitä itselleen. Sille luontuisi toimeentulotuen normitetun osan maksaminen. Tehokkuudesta on näyttöjä.

Vammaisten elatustuki siirrettiin Kelalle vuonna 2009. Homma hoituu nyt 80 henkilötyövuodella. Kunnissa työ vaati kolminkertaisesti työntekijöitä.

”Meillä on tiedot toimeentulotuen saajista”, Hyssälä sanoo.

Järjestöt puoltavat Kelaan siirtoa

Työryhmä viimeistelee esityksiä ja luonnostelee lakiehdotusta saamansa palautteen pohjalta.

Ryhmän työ ja lakiluonnos valmistuvat ennen vuodenvaihdetta.

”Toivon seuraavaan hallitusohjelmaan konsensusta omaishoidon siirtämistä Kelalle”, Aaltonen sanoo.

Välimietinnöstä antoi lausuntonsa yli sata tahoa. Selvästi suosituin vaihtoehto oli Kela-rahoitusmalli. Valtion rahaa tarvitaan liki sata miljoonaa euroa.

Aaltonen kaavailee portaittaista siirtoa, jolloin Kela ja kunnat tekisivät yhteistyötä. Kunnille järjestäisivät omaishoitajille vapaata ja työkuntoa.

Omaishoidon tukea maksetaan nyt 25 000–30 000 omaishoitajalle. Kaikki eivät tukea saa tai hae. Kunnat kiristävät ehtoja, kun laki ei vaadi nyt mitään.

Aaltonen laskee, että saajien määrä pitäisi nostaa 60 000 omaishoitajan tasolle. Silloin se vähentäisi selvästi laitoshoidon tarvetta. Nuoria pitäisi houkutella alalle.

Aaltonen johtaa Itä-Suomen aluehallintovirastossa. Hän on Kelan hallituksen varapuheenjohtaja. Aaltosta pidetään keskustataustaisena.

JUHANI VIITALA

JATKAJAT

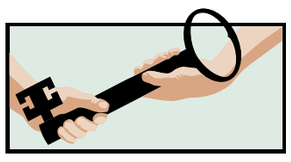

Uusia yrittäjiä

Erkkilä Jaakko ja **Juha** 24 ja 24. Eura. Mäki-Katilan tila. 9.8.2013. Kasvinviljely ja lihakarja.
Helkala Pekka ja **Anu** 31 ja 31. Lappeenranta. Onnelan tila. 27.8.2013. Kasvinviljely.
Huhtala Marko 23. Kauhava. Kotoluhdan tila. 27.8.2013. Pellonviljely.
Hukka Maiju 29. Kitee. Saarekkeen tila. 30.9.2013. Maidontuotanto.
Jauhiainen Annika ja **Ruotsalainen Pasi**. Haapavesi. Mty Mäntylä. 16.8.2013. Lypsykarjatalous.
Jukkara Janne 33. Savitaipale. Naparin tila. 29.8.2013. Viljanviljely ja metsätalous.
Kanervo Kari 31. Vieremä. Paavolan tila. 2.1.2013. Kasvinviljely.
Kauppinen Sakari. Iisalmi. Hepojoen tila. 25.3.2013. Kasvinviljely.
Kettunen Henri-Pekka 27. Sonkajärvi. Luhan tila. 20.9.2013. Kasvinviljely.
Kyösti Susanna ja **Jukka**. Tampere. Anttilan tila. 2.7.2013. Metsätalous ja kasvinviljely.
Lindholm Verneri. Suomussalmi. Lindholmin Lammastila. 29.8.2013. Lammastalous.
Moisio Antti 25. Kivijärvi. Säkkisenkankaan tila. 1.1.2013. Maidontuotanto.
Oksanen Elli ja **Veikko**. Sauvo. Keskitalon tila. 1.1.2013. Kasvinviljely.
Patama Aki 34. Saarijärvi. Lahdentauksen tila. 4.2.2013. Maidon- ja lihantuotanto.
Puustijärvi Terhi 34. Lapinlahti. Kivimäen tila. 6.5.2013. Marjanviljely.
Saarivirta Jaakko 27. Lavia. Arin tila. 28.6.2013. Viljanviljely ja metsätalous.
Salmelainen Aleksi 22. Kitee. Kesämaan tila. 26.8.2013. Lypsykarja.
Sippola Juha 28. Lapua. Peltokankaan tila. 30.8.2013. Viljanviljely.
Tamminen Ulla. Koski Tl. Lepistönmäen tila. 26.6.2013. Kasvinviljely ja metsätalous.
Tuisku Tiina ja **Jussi** 32 ja 34. Teuva. Kallio-Komsin tila. 1.1.2013. Kasvinviljely.
Tuovinen Kari 33. Kokemäki. Ala-Vuolteen tila. 8.4.2013. Viljanviljely.
Turta Hanna ja **Juha-Pekka** 29 ja 28. Loimaa. Koivulan tila. 24.7.2013. Maidontuotanto ja viljanviljely.
Varsamäki Tommi 24. Merikarvia. Varsamäen tila. 22.8.2013. Vilja- ja öljykasvien viljely.
Vataja Juha 35. Sastamala. Alaniemen tila. 26.6.2013. Viljanviljely.
Äijälä Samu ja **Elina** 30 ja 29. Alavus. Äijälän tila. 1.6.2013. Porsastuotanto.

Haalarit ja täkkisetti luvassa

Tänä vuonna sukupolvenvaihdoksen tekevät tai aloittavat yrittäjät saavat haalarit.

Saamisen ehtona on, että sukupolvenvaihdos tehdään tai yritystoiminta aloitetaan tänä vuonna ja ilmoitetaan siitä Maaseudun Tulevaisuuden tai Landsbygdens Folkin Uusia yrittäjiä -palstalla. Ilmoitus on maksuton.

Lisäksi ehtona on, että jatkaja tai yrittäjä on MTK:n jäsen. Valtran edustaja ottaa puhelimitse yhteyden ja sopii haalarien toimittamisesta.

Isku lahjoittaa MT:n Uusia yrittäjiä -palstalla sukupolvenvaihdoksesta ilmoittaville MTK:n jäsentiloille täkki&tyyny -setit. Setin saavat sekä luopujat että jatkajat. Spv-kaupasta ilmoittaneet kutsutaan tätä varten Iskun lähimpään myymälään.

Lähetä jatkajien tai yrittäjien nimet, mielellään myös iät, osoite, puhelinnumero, tilan nimi, sijaintikunta ja päätuotantosuunnat sekä jatkamisen tai yrittämisen aloituspäivämäärä osoitteeseen:

Maaseudun Tulevaisuus, Jatkajat, PL 440, 00101 Helsinki;

telekopio: (09) 694 3717 /Jatkajat;

sähköposti: anita.mikola@maaseuduntulevaisuus.fi.

Jatkaja-ilmoituksen voi myös tehdä MT:n verkkolehdessä *www.maaseuduntulevaisuus.fi* Ota yhteyttä -linkin kautta.

MT